

HIGIENOS INSTITUTAS

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 22, LT-01128 Vilnius, tel. (8 5) 262 4583, faks. (8 5) 262 4663, el. p. institutas@hi.lt, www.hi.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111958286

PRANEŠIMAS ŽINIASKLAIDAI

2019 m. birželio 13 d.

Daugiau dėmesio kraujo donorų telkimui ir nuolatiniais donorams

Kraujo donorų registro duomenimis, 2018 m. šalies kraujo donorystės įstaigose kraujo ar jo sudėtinių dalių davė 62 183 donoriai, iš kurių 75,5 proc. – nuolatiniai ir pakartotiniai (2017 m. atitinkamai 62 988 donoriai ir 71,5 proc.).

Per praėjusius metus atliktos 102 487 donacijos, du trečdaliai (67,1 proc.) jų sudarė kraujo davimai mobiliuosiuose kraujo paėmimo punktuose (2017 m. atitinkamai 100 008 donacijos ir 66,1 proc.), o likusi dalis – stacionare.

Kraujo donorystės įstaigos, siekdamos pritraukti gausesnį donorų skaičių ir skatinti žmones dažniau duoti kraujo, kiekvienais metais vis daugiau kraujo paėmimo procedūrų atlieka per donorystės akcijas ir išvykas į atokesnes Lietuvos vietas.

Praėjusių metų donorų skaičius sudarė 2,2 proc. Lietuvos gyventojų. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, tam, kad šalis galėtų savarankiškai apsirūpinti krauju ir jo produktais, būtina, jog kraujo duotų 2–6 proc. šalies gyventojų.

Pernai pakartotinių ir nuolatinį donorų mūsų šalyje per pastaruosius trejus metus padaugėjo nuo 68,1 iki 75,5 procento. **Nuolatiniai donoriai** (kraujo davę ne rečiau kaip du kartus per paskutinius dvejus metus, iš kurių bent vieną kartą 2018 m.) sudarė 62,1 proc., **pakartotiniai** (2018 m. kraujo davę vieną kartą, o prieš tai donavę daugiau nei prieš dvejus metus) – 13,4 proc. visų pernai davusių kraujo donorų. 2018 m. 93 donoriai kraujo ar jo sudėtinių dalių davė 10 kartų ir daugiau, o 5 iš jų – 20 ir daugiau kartų, išlaikydami nustatytus minimalius laiko tarpus tarp donacijų.

Atkreiptinas dėmesys, kad itin dažnas kraujo ar jo sudėtinių dalių davimas gali sukelti geležies trūkumą, todėl donorams, reguliariai duodantiems kraujo, siekiant apsaugoti jų sveikatą, atliekamas papildomas profilaktinis feritino koncentracijos kraujyje tyrimas. Feritino ištyrimas atspindi organizmo geležies atsargas ir leidžia iš anksto įvertinti, ar žmogui gresia anemija. Jei feritino kiekis artėja prie žemiausios normos ribos, galima įtarti, kad organizmo geležies atsargos jau senka.

PSO pabrėžia, kad kiekviena šalis, siekianti savarankiškai apsirūpinti pakankamu kiekiu kraujo ir jo produktais, didelį dėmesį ir išteklius turi skirti **reguliariai ir neatlygintinai duodančių kraują donorų** išsaugojimui ir jų skaičiaus didinimui.

2018 m. 99,2 proc. (2017 m. – 96,6 proc.) visų donacijų buvo neatlygintinos. Taigi Neatlygintinos kraujo donorystės propagavimo programos tikslas – iki 2020 m. gruodžio 31 d. pasiekti 100 proc. neatlygintinų kraujo ir jo sudėtinių dalių donacijų, beveik pasiektas.

„Nuoširdžiai dėkojame visiems donorams už aukojamą kraują. Siekiant aprūpinti visas šalies ligonines reikalingu kraujo kiekiu ir išvengti kraujo trūkumo, kraujo donorystės įstaigos deda visas pastangas, kad donoriai reguliariai duotų kraujo ir kuo daugiau naujų žmonių įsitrauktų į kraujo donorystę“, – sako Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Registrų skyriaus Kraujo donorų registro valdymo specialistė Svetlana Bogdanova.

Kiekvienais metais birželio 14 d. minima Pasaulinė kraujo donorų diena. Kaip skelbia PSO, šių metų visuotinės kampanijos tema – „Saugus kraujas visiems“. Visos atsakingos tarnybos ir institucijos kviečiamos sutelkti pajėgas ir būtinus išteklius kraujo donorystės infrastruktūros plėtrai, ypatingą dėmesį skiriant kokybiškam nuolatinių ir neatlygintinų donorų aptarnavimui.

Infografikas „Kraujo donoriai ir donacijos 2018 m.“ – https://infograph.venngage.com/ps/ZYGpDbETXk/kdr_2018.

Kraujo donorų registro duomenys skelbiami Higienos instituto interneto svetainės puslapyje <http://www.hi.lt/lt/kdr-statistine-informacija.html>.

Papildomą informaciją teikia Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Registrų skyriaus Kraujo donorų registro valdymo specialistė Svetlana Bogdanova tel. (8 5) 212 3913, el. p. svetlana.bogdanova@hi.lt.

Cituojant ar kitaip naudojant šiame pranešime esančią informaciją, prašome nurodyti jos šaltinį.